

zcela nepatrný zlomek, jenž tu nemůže míti valného významu 40% na snížení z dosavadních 1.500 Kč o 600 Kč, tedy na 900 Kč měsíčně.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody :

Především jest uvést, že se žalovaný nemůže právem dovolávat v souzené věci rozhodnutí nejvyššího soudu z 20. září 1934, č. j. Rv I 1641/34, protože se v něm dovolací soud obíral jen zásadní otázkou změnitelnosti výživného, neměl však příčiny řešiti otázku nadhozenou odvolacím soudem, zda by se totiž žalobce směl dovolávat k snížení výživného devaluace dolaru. Dále je třeba odmítnouti žalobcovu námitku, že by tu ve skutečnosti nebylo jeho výpovědi jako strany anebo že by k oné výpovědi nebylo možno přihlížeti. Necht' se na obsah oné výpovědi žalobcovy hledí jako na doplnění přednesu z popudu soudu ve smyslu § 182 c. ř. s., nebo jako na výpověď strany ve smyslu §§ 371 a násl. c. ř. s., vždy nutno věnovati pozornost tomu, jak sám žalobce vypovídá o vzniku a účelu valutové doložky a také o tom, jak on jí rozuměl. Již podle jeho výpovědi mělo dojiti k zvýšení nebo snížení stanoveného výživného jen tehda, kdyby se valutové změny projevíly v tuzemsku prakticky tak, že by se podle nich cena životních potřeb podstatně změnila, takže by to neodpovídalo životnímu standardu stran a podle něho vymezeným potřebám žalované a dítěte; důraz tu je třeba položit na to, co sám žalobce uvádí v žalobě, že totiž změna měla nastati pouze tehda, kdyby kupní síla tuzemské měnové jednotky stoupla nebo klesla; pouhé pohyby kursů amerického dolaru samy neměly v souzeném případě, kde šlo o ustálení výživného pro strany, významu, když nebyly vyjádřením změny kupní síly tuzemské měnové jednotky. Když pak již není sporu o tom, že k takové změně v její kupní síle nedošlo a že žalobce svůj nárok na snížení výživného o takovou změnu ani neopírá, nutno uznati rozhodnutí procesního soudu za správné.

Čís. 16195.

Odpovědnost notářů.

Jestliže notář nesplnil příkaz strany, aby vložil na nemovitosti zástavní právo pro její pohledávku v určitém pořadí výhradně pro ni samu, a dal v témže pořadí zajistiti zároveň i pohledávku jiného věřitele, porušil povinnosti uložené mu § 1009 obč. zák. Straně, která nic nepodnikla v rozvrhovém řízení o výtěžku nemovitosti k dosažení výhradního uspokojení celé pohledávky z nemovitosti v zapsaném pořadí, nelze přičítati vinu nebo spoluvinu, nedopouštěl-li knihovní stav jiného rozhodnutí exekučního soudu než toho, že přikázal z výtěžku za exekučně vydraženou nemovitost jen poměrnou částku připadající na její pohledávku.

(Rozh. ze dne 11. června 1937, Rv II 4/36.)

Žalující firma se na žalovaném notáři domáhá náhrady škody vzniklé jí v zažalované výši 22.089 Kč 40 h s přísl. K odůvodnění žalobního nároku uvedla: Na nemovitosti, zapsané ve vložce č. 249 kat. území Š., patřící svého času Josefu a Marii P., která jinak zatížena nebyla, vážla poznámka pořadí k zajištění do výše 60.000 Kč, která měla sloužiti zajištění pohledávky žalující firmy proti manželům P. Ti si chtěli u Spořitelny ve S. O. vypůjčiti 70.000 Kč a pohledávka měla býti zajištěna na prvním místě. Proto přišli s Antonínem M. k žalobci a žádali na něm, aby poznámku pořadí postoupil ve prospěch uvedené spořitelny. Dále se domluvili, že manželé P. vystaví dlužní úpis na 80.000 Kč pro žalující firmu, že dlužní úpis ten bude zajištěn na obou jejich realitách a že žalobkyně dostane ze zápůjčky vyplacené spořitelnou 20.000 Kč hotově. Odtud se odebrali manželé P. s Antonínem M. k žalovanému, jehož pověřili sepsáním dlužního úpisu ve prospěch žalobce a intabulací. Žalovaný zavolal telefonicky žalující firmu, zdali došlo k řečené dohodě, na kterýžto dotaz ing. Karel R., zaměstnaný u žalující firmy, který byl u telefonu odpověděl kladně, a dal žalovanému příkaz, aby bylo ve smyslu uvedené dohody zástavní právo pro pohledávku žalující firmy ve výši 90.000 Kč za zástavním právem spořitelny zapsáno. Žalovaný se však neřídil příkazem jemu daným, nýbrž dal v pořadí po pohledávce jmenované spořitelny vložiti nejen pohledávku žalující firmy, ale i pohledávku Antonína M., Boženy a Jana P. O tom žalovaný žalující firmu neuvědomil. Reality manželů P. byly poté prodány nucenou dražbou. Pohledávka žalující firmy činila tehdy 38.062 Kč 80 h s útratami 476 Kč 60 h. Následkem stejného pořadí s jinými pohledávkami neobdržela žalobkyně celou pohledávku z rozvrhové podstaty, obdržela jen útraty a část kapitálu a vyšla s další částkou na prázdno. Žalovaný měl v rukou výměr o poznámce pořadí, a směl proto užití poznámky pořadí pro jiného věřitele jen za souhlasu žalující firmy. Také manželé P. nikdy nedali příkaz v tom smyslu, aby žalovaný dal pohledávku žalující firmy 80.000 Kč vložiti v stejném pořadí s jinými pohledávkami. Ani z dlužního úpisu ze dne 10. září 1931, ani ze soudního usnesení ze dne 14. září 1931 nevychází najevo, že bylo vloženo několik pohledávek v stejném pořadí. Zvláště nemohl žalobce jako laik to seznati z usnesení, které mu bylo doručeno. O tom, že byly další částky 14.000 Kč, 10.000 Kč, 31.000 Kč zajištěny, nebyl žalobce vůbec zpraven. Pohledávka není toho času u manželů P. dobytá, poněvadž jsou nemajetní. Josef P. složil 18. listopadu 1933 manifestační přísahu. Žalobě vyhověly soudy v š e c h t ř í s t o l i c, n e j v y š š í s o u d z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Po právní stránce (§ 503 č. 4 c. ř. s.) nutno vycházeti z toho, že podle zjištění nižších soudů žalobkyně při telefonním rozhovoru, který žalovaný vedl s žalující firmou, za niž jednal inž. Karel R., jehož oprávnění vůbec nebylo vzato v pochybnost, svolila k vkladu zástavního práva za pohledávku spořitelny ve S. O. v prvním pořadí pod podmínkou, že sama dostane z dotčené zápůjčky 20.000 Kč v hotovosti a že

se pro ni zajistí pohledávka 80.000 Kč na obou vložkách dlužníků v druhém pořadí; na otázku žalovaného, zdali dohodu tak může provést, odpověděl mu jmenovaný zástupce žalující firmy: »Ano, proveďte to tak!« Z uvedených zjištění jest oprávněn právní závěr, že mezi spornými stranami došlo takto k zmocňovací smlouvě a že žalovanému byl k provedení řečené dohody dán i žalobcův příkaz, který přijal. Nezáleží na tom, že mu žalobce nepodepsal písemnou plnou moc a že žalovaný v knihovních žádostech vystupoval jen jménem knihovních vlastníků nemovitosti; vždyť jde v souzeném sporu pouze o to, zdali žalovaný v poměru k žalující firmě řádně dostal svým povinnostem, jež také ústně uzavřenou smlouvou převzal. V té souvislosti není ovšem bez významu poměr žalovaného k žalobkyni, založený příkazem ze dne 28. dubna 1931 k provedení poznámky pořadí za žalobkyninu pohledávku ve výši 60.000 Kč na sporné nemovitosti. Netřeba dále odůvodňovati, že ke knihovní žádosti o poznamenání pořadí byli jen dlužníci jako knihovní vlastníci formálně legitimováni (§ 53, odst. 1, knih. zák.). Bylo-li jediné vyhotovení soudního výměru (§ 54 kn. zák.) pak doručeno žalovanému, byl povinen vydati je buď věřiteli, jehož pohledávka měla býti takto zajištěna, anebo pro něho je uschovati a s ním nakládati jen se svolením oprávněného. Z důvodů rozhodnutí č. 12321 Sb. n. s. nelze pro souzený případ nic dovoditi, ježto tam byla řešena jiná otázka. Podle dotčené zmocňovací smlouvy nemusel ovšem žalovaný užití výměru o poznamenání pořadí, již v jeho rukou jsoucího, k zajištění žalobce v prvním pořadí, ale směl ho jinak použití mezi jiným jen pod podmínkou, že bude žalobcova pohledávka zajištěna na druhém místě. Tu podmínku nelze rozumně vykládati jinak než tak, že zástavní právo v druhém pořadí mělo býti vyhrazeno pouze a jediné žalobci, nikoli tedy společně s jinými nároky ve stejném pořadí. Žalovaný však toho příkazu neuposlechl a porušil povinnosti mu ustanovením § 1009 obč. zák. uložené, nedbaje podmínek žalobcem mu výslovně kladených, tím, že v témže pořadí na druhém místě dal knihovně zajistiti nejen žalobcovu pohledávku, ale i jiné nároky. Dovolací soud souhlasí také s názorem nižších soudů, že žalobce jako laik nemusil seznati z usnesení knihovního soudu, že jeho pohledávka nepožívala výhradně zástavního práva v druhém pořadí, ačkoliv v soudním výměru byla jmenována před jinými pohledávkami, nýbrž že několika pohledávkám příslušelo stejné pořadí podle § 29 knih. zák. Naproti tomu musil žalovaný, jenž uvedené knihovní žádosti podal, jako právník věděti o právních důsledcích, žádal-li s o u č a s n ě o vklad několika zástavních práv, a nelze proto shledávati zavinení žalobce v tom, neupozornil-li žalovaného již dříve na to, že výsledek činnosti žalovaného neodpovídá žalobcovu příkazu. Škoda ovšem vznikla žalobci teprve tím, že z nejvyššího podání dosaženého za ručící nemovitosti dlužníků nebyla a nemohla býti přikázána celá pohledávka žalobcova, nýbrž pouze poměrná část, poněvadž bylo hleděti i k ostatním pohledávkám vinou žalovaného v témže pořadí zajištěným, ačkoliv by žalobcova pohledávka byla došla úhrady v celkové výši, kdyby ostatní pohledávky byly bývaly zajištěny teprve pořadím za ní. Není sporné, že žalobce, jenž sice vznesl při rozvrho-

vém roku bez udání důvodů odpor proti přihláškám věřitelů zajištěných v stejném pořadí, nepodnikl nic od rozvrhového roku až k provedení rozvrhového usnesení, aby dosáhl výhradného uspokojení celé pohledávky v druhém pořadí, ale v tom nelze spatřovati nějaké jeho zavinění nebo spoluzavinění, neboť knihovní stav nedopouštěl jiné rozhodnutí exekučního soudu, a nebylo žalobcovou povinností vésti dříve nejspíš spor proti jiným knihovním věřitelům. Za tu škodu, jejíž výše není popřena, odpovídá žalobci žalovaný, jenž nevynaložil potřebné péle, svědomitosti a pečlivosti při provedení žalobcova příkazu, zavinil, že žalobce, jehož přímý dlužník již složil vyjevovací přísahu, vyšel v exekučním řízení co do zažalované částky na prázdno. Nižší soudy posoudily tedy věc správně, uznaly-li žalobu za důvodnou.

Čís. 16196.

Přihlásí-li stát svými veřejnými orgány k dražbě nemovitosti podle odst. 2 § 172 ex. ř. činžovní daň podle posledního předpisu (§ 269, odst. 2, zákona o přímých daních č. 76/1927 v doslovu přílohy k vyhlášce ze dne 8. července 1936, č. 227 Sb. z. a n.) jako dosud nepředepsanou, zůstává mu tím zachováno přednostní zákonné právo zastavní pro nedoplatky této daně podle § 265 téhož zákona, i když byla tato daň teprve později předepsána, a stačí, když nedoplatky daně s přírůžkami a příslušenstvím vyúčtuje a listinami doloží podle § 210 ex. ř. nejpozději při rozvrhovém roku, třebas i vyšší částkou podle nového předpisu.

Byla-li však činžovní daň přihlášena k dražbě částkou číselně přesně určenou a není-li zároveň označena jako daň dosud nepředepsaná, postihují právní důsledky odst. 2 § 172 ex. ř. daňový rozdíl, o který dodatně předepsaná činžovní daň převyšuje částku k dražbě přihlášenou.

(Plenární usnesení ze dne 12. června 1937, Pres. 147/37.)

Ve věci č. R I 1015/36 byla záporně řešena otázka, vztahují-li se důsledky nepřihlášení stanovené v § 172, odst. 2, ex. ř. i na případ, že dosud nepředepsaná činžovní daň za poslední dva roky před příklepem vydražené nemovitosti byla přihlášena k dražbě ve výši daně předepsané za předchozí rok a teprve v době mezi dražbou a rozvrhovým rokem byla předepsána vyšší částkou a tou částkou byla přihlášena k rozvrhovému roku. Při rozhodování jiné věci senát nejvyššího soudu projevil opačný názor.

První prezident nejvyššího soudu přikázal podle § 12, odst. 2, zákona ze dne 16. dubna 1919, č. 216 Sb. z. a n. řešení této otázky plenárnímu senátu, jenž se usnesl na právní větě v čele uvedené.

D ů v o d y:

Ustanovení odstavce 2 § 172 ex. ř. ukládá veřejným orgánům, povoláním předpisovati a vymáhati daně, aby na soudní výzvu při doručení dražební vyhlášky ohlásily nejpozději při dražebním roku před